

Arvamuse avaldamine finantsteenuste kauglepingutega seotud direktiivi ettepaneku kohta

Lugupeetud Heddi Lutterus!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Justiitsministeeriumit võimaluse eest avaldada arvamust direktiivi ettepaneku kohta, millega muudetakse direktiivi 2011/83/EL seoses finantsteenuste kauglepingutega ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2002/65/EÜ. Järgnevalt esitame oma kommentaarid ja ettepanekud direktiivi ettepaneku kohta.

1. Lepingueelse teabe esitamise tähtaeg

Direktiivi ettepaneku artikkel 16a lg 3 kohaselt peab kaupleja esitama lepingueelse teabe tarbijale vähemalt üks päev enne seda, kui tarbija on kauglepinguga seotud.

Kaubanduskoda ei pea vajalikuks kehtestada direktiiviga nõuet, kui pikalt enne lepingu sõlmimist peab kaupleja esitama tarbijale nõutava lepingueelse teabe. Meie hinnangul võiks teabe esitamine olla lubatud ka vahetult enne seda, kui tarbija on kauglepinguga seotud. Oluline on see, et tarbijal on vajalik info enne lepingu sõlmimist olemas, kuid kauplejale ei ole vaja kehtestada miinimumnõuet, et see teave tuleb tarbijale esitada vähemalt üks päev enne lepingu sõlmimist. Praktikas võib selline nõue olla kahjulik ka tarbija jaoks, kes soovib koheselt finantsteenust kasutada, kuid direktiivist tuleneva nõude tõttu on tal võimalik seda teha alles järgmisel päeval. Seega vähendab plaanitav muudatus finantsteenuste osutamise protsessi sujuvust ja kiirust, mis ei pruugi olla tarbija ega kaupleja huvides. Samas toetame põhimõtet, et kui kaupleja ei esita nõutud lepingueelset teavet enne seda, kui tarbija on kauglepinguga seotud, peab kaupleja saatma tarbijale meeldetuletuse võimaluse kohta kauglepingust taganeda hiljemalt üks päev pärast kauglepingu sõlmimist.

Oleme teadlikud sellest, et direktiivi ettepaneku artikkel 16a lõikes 3 sisalduv muudatus sisaldus ka uue tarbijakrediidi direktiivi ettepanekus. Kaubanduskoda rõhutas 31.08.2021 Justiitsministeeriumile saadetud kirjas nr 4/176, et plaanitav lepingueelse teabe esitamise tähtaeg ei ole mõistlik tarbijate ega ka kauplejate vaates. Oleme jätkuvalt samal seisukohal ning ei toeta vastava muudatuse tegemist ka praeguse direktiivi ettepaneku raames.

Kaubanduskoja ettepanek:

Eeltoodust tulenevalt peame piisavaks, kui tarbijale on tagatud võimalus tutvuda lepingueelse teabega enne lepingu sõlmimist ilma fikseeritud ajalise piiranguta.

ESTONIAN CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY / ЭСТОНИЙСКАЯ ТОРГОВО - ПРОМЫШЛЕННАЯ ПАЛАТА
TOOM-KOOLI 17, 10130 TALLINN / REG NO 80004733 / TEL: +372 604 0060 / KODA@KODA.EE / WWW.KODA.EE / WWW.ENTERPRISE-EUROPE.EE

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA ON SUURIM ETTEVÕTJAJD ESINDAV ORGANISATSIOON EESTIS, Kuhu kuulub ligi 3500 ettevõtet, kellest enamik on väikese- ja keskmise suurusega. KAUBANDUSKOJA LIIKMED ANNAVAD ÜLE 40 PROTSENDI EESTI ETTEVÕTETE KÄIBEST, LIGI 40 PROTSENDI PUHASKASUMIST JA TASUVAD ÜLE 40 PROTSENDI RIIKLIKEST MAKSUDEST. KAUBANDUSKODA ESINDAB JA KAITSEB KÕIGI ETTEVÕTJATE ÜHISHUVE NING ON MITTERIIKLIK JA APOLIITILINE ORGANISATSIOON.

2. Lepingust taganemise nupp

Direktiivi ettepanekust (artikkel 16b lg 5) tuleneb, et selliste kauglepingute puhul, mis sõlmitakse elektroonilisi vahendeid kasutades, peab kaupleja nägema ette võimaluse kasutada lepingust taganemise nuppu, et muuta taganemisõiguse kasutamine tarbija jaoks hõlpsamaks. Nupp peaks olema selgelt tähistatud sõnadega „Taganen lepingust“ või sarnase ühetimõistetava väljendiga.

Kaubanduskoja hinnangul puudub vajadus lisada direktiivi nõue, et kaupleja peab looma lepingust taganemise nupu. Esiteks juhime tähelepanu sellele, et direktiivi ettepaneku artikkel 16a lg 1 punkti s kohaselt peab kaupleja enne kauglepingu sõlmimist esitama tarbijale selgel ja arusaadaval viisil praktilised juhised taganemisõiguse kasutamiseks, kus on muu hulgas esitatud aadress või e-posti aadress, kuhu tuleks saata teade taganemise kohta. Lisaks tuleneb direktiivi ettepanekust (artikkel 16a lg 3), et kui kaupleja esitab lepingueelse teabe, sh taganemisõigusega seotud teabe tarbijale vähem kui üks päev enne seda, kui tarbija on kauglepinguga seotud, peab kaupleja saatma tarbijale püsival andmekandjal meeldetuletuse võimaluse kohta kauglepingust taganeda ja menetluse kohta, mida tuleb taganemiseks järgida. Seega on tarbijal lepingust taganemiseks vajalik info olemas ning puudub vajadus lepingust taganemise nupu järele. Lisaks oleme saanud ettevõtjatelt tagasisidet, et praktikas soovib lepingust taganeda väga väike osa tarbijatest. Eelneva info valguses on küsitav, kas on mõistlik nõuda kauplejatelt täiendavate kulude ja arenduste tegemist, kui tarbijatel on olemas taganemiseks vajalik info ning taganemisõigust kasutab praktikas väga vähe tarbijaid.

Kaubanduskoja ettepanek:

Jätta direktiivist välja nõue, et kaupleja peab tagama tarbijale võimaluse kasutada lepingust taganemise nuppu.

3. Täiendav kaitse veebiliideste puhul

Direktiivi ettepaneku artikkel 16e kohaselt ei või kauplejad edaspidi kasutada finantsteenuste kauglepingute sõlmimisel oma veebiliidese ülesehitust, kujundust, funktsiooni või toimimisviisi moel, mis võiks mõjutada või pärssida tarbija võimalust teha vaba, sõltumatu ja teadlik otsus või valik.

Oleme saanud ettevõtjatelt tagasisidet, et selle muudatusega võib kaasneda ebamõistlik ülereguleerimine. Eelkõige näevad ettevõtjad ohtu selles, et edaspidi on veelgi detailsemalt reguleeritud, milline peab olema finantsteenuse osutaja veebileht. Arvestades, et juba praegu on finantsteenuste reklaam väga detailselt reguleeritud ning kui sellele lisanduvad veel täiendavad nõuded kaupleja veebilehele, siis võib see ebamõistlikult piirata finantsteenuse osutaja võimalusi oma teenust tutvustada.

Kaubanduskoja ettepanek:

Direktiivi ettepanekust võiks välja jätta artikkel 16e või siis tuleks artikli sõnastust muuta selliselt, et see ei tooks kaasa ülereguleerimist.

4. Tarbijate teavitamine

Kaubanduskoja hinnangul ei ole täna peamiseks murekohaks see, et kauplejad ei anna tarbijatele piisavalt infot enne finantsteenuste kauglepingu sõlmimist, vaid probleem

peitub selles, et juba täna on direktiivist ja võlaõigusseadusest tulenevalt tarbijale edastatav lepingueelse teabe maht suhteliselt suur ning selle tulemusena ei pruugi tarbijad kogu teavet enne lepingu sõlmimist läbi lugeda. Kui direktiivi ettepanekuga suurendada lepingueelse teabe mahtu, siis see võib veelgi vähendada tarbijate motivatsiooni ja suutlikkust tutvuda enne finantsteenuste kauglepingu sõlmimist lepingueelse teabega. Seega näeme ühe võimaliku riskina seda, et direktiivi ettepanek võib teoreetiliselt tarbijakaitse taset tõsta ja tarbijate teadlikkust suurenda, kuid praktikas võib suureneval teabehulgal olla hoopis vastupidine mõju.

Loodame, et peate võimalikuks arvestada Kaubanduskoja kommentaaride ja ettepanekutega Eesti seisukohtade kujundamisel.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ene Rammo

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja finantsdirektor

Koostanud: Marko Udras marko.udras@koda.ee 6040070